Щороку, починаючи з 2008 року, 28 липня проводиться Всесвітній день боротьби з гепатитом.

Гепатит — це захворювання печінки запального характеру, як правило, вірусного походження. Вірусні **гепатити** займають 7 місце серед основних причин глобальної смертності (ВООЗ, 2013). Кожного року рівень смертності через **гепати** зростає. За даними ВООЗ, 2015 р. вірусний **гепатит** став причиною смерті 1,34 млн людей.

Існує п’ять основних типів вірусів гепатиту: A, B, C, D і E. Усі типи вірусів спричиняють захворювання печінки, але між ними є істотна різниця. Зокрема, типи B і C призводять до розвитку хронічного запалення печінки у мільйонів людей і є однією з головних причин цирозу та раку печінки. За оцінкою ВООЗ кількість людей, які живуть з вірусним гепатитом B (ВГВ) в 2015 році склала 15 мільйонів, а кількість смертей 56 000. Кількість людей, які живуть з вірусним гепатитом C (ВГС) склала 14 мільйонів, а кількість смертей 112 500.

Щоб уникнути інфікування вірусами гепатиту А та Е, необхідно дотримуватись правил особистої гігієни, вживати термічно оброблену їжу, добре мити овочі, фрукти, ягоди й зелень, кип’ятити воду, не пити з відкритих джерел.

Також для профілактики вірусного гепатиту А використовується вакцинація, яка згідно наказу МОЗ України №595 від 16.09.2011р., відноситься до рекомендованих щеплень. Вакцини проти гепатиту А вводять внутрішньом’язово, починаючи з віку 1-2 роки. Курс вакцинації складається з двох доз, які вводяться з інтервалом 6-18 міс. залежно від рекомендацій фірми – виробника. Після введення двох доз вакцини формується пожиттєвий імунітет. З метою пасивної профілактики вірусного гепатиту А серед контактних використовують нормальний людський імуноглобулін, який вводять одноразово не пізніше ніж через 2 тижні від моменту контакту.

Щодо вакцини проти вірусу гепатиту Е, то, за даними ВООЗ, 2011 р. в Китаї було зареєстровано рекомбінантну субодиничну вакцину для профілактики інфекції вірусу

гепатиту Е, проте її поки не схвалено в інших країнах.

Головним засобом профілактики вірусного гепатиту В і D є вакцинація. Оскільки зараження вірусом гепатиту D неможливе без присутності вірусу гепатиту В, вакцинація проти ВГВ є надійним захистом від інфікування вірусом гепатиту D.

Згідно наказу МОЗ України №595 від 16.09.2011р. вакцинація проти ВГВ входить до Національного календаря обов'язкових профілактичних щеплень. Згідно календаря перше щеплення робиться вже в пологовому будинку в першу добу після народження.

Схеми вакцинації проти ВГВ є найбільш лабільними, тому вакцинуватися від гепатиту В можна в будь-якому віці. Необхідно тільки дотримуватись мінімального інтервалу між дозами, який складає 4 тижні незалежно від віку. Первинний курс імунізації включає три дози вакцини. Найбільш рекомендована схема 0-1-6, де 0 - це перша доза, 1- друга доза, яка вводиться через місяць після першої дози, 6 - третя доза, яка вводиться через 6 міс. після першої дози або через 5 міс. після другої. Завдяки імунізації рівень хронічної інфекції ВГВ у дітей молодше 5 років зменшився в 3,6р. (з 4.7% до 1.3%). На сьогодні доведена ефективність первинного курсу вакцинації, проведеного на першому році життя, впродовж 22 років.

Також проводиться профілактика вірусного гепатиту В серед контактних осіб, коли наявний ризик через шкірного зараження (укол голкою, рвана рана) або зараження через слизову оболонку (кон'юнктива очей, статевий контакт). Якщо особа раніше не була щеплена та має негативний рівень анті-HBs антиген, потрібно розпочати імунопрофілактику: ввести одну дозу гіперімунного імуноглобуліну проти вірусу гепатиту В у перші 24 години, а в іншу ділянку внутрішньом'язово ввести першу дозу вакцини.

Сьогодні вакцинація проти гепатиту є одним з напрямків Глобальної програми з ліквідації вірусного гепатиту, як загрози громадському здоров'ю до 2030 року, а також основними засобами попередження розвитку цирозу та раку печінки, що є основною причиною смерті населення від вірусного гепатиту.